

TRESOR DELS AVIS

REVISTA MENSUAL DE ETNOGRAFIA MITOLOGIA I
FOLKLORE DE BALEARS

PUBLICADA PER
ANDREU FERRER

SUMARI

Elements folklòrics referents als Moros — Director. — Tradicions de Moros. — Jordi des Recó. — S'Arjup de sa Gruta. — Juan Servera. — L'Esclava del Moreti. — (Cançó popular). — Cançons de Cantar ses Figues. — *Variant*. — La festa del peix a St. Joan. — Noticia necrològica — Noves.

TRESOR DELS AVIS

REVISTA D'ETNOGRAFIA, MITOLOGIA I FOLKLORE
BALEARS

ELEMENTS FOLKLÒRICS REFERENTS ALS MOROS

No hi ha dubte que cada una de les rasses que dominen un país en un període més o manco llarg deixen en ell petjades que a través dels sigles perduren, sense que sigui capaç a borrar-les ni'l temps, ni fins l'odi de les noves dominacions.

Tots els pobles conserven en llur llenguatge, en llurs tradicions i en llurs costums, deixes de civil·lisacions anteriors i és de gran profit qualsevol estudi tengui per fi analitzar aquestes deixes i determinar an a quina dominació perteneixen.

Aquest anàlisis qu'está per fer en quant a costums, supersticions i altres elements folklòrics, está en plena eflorescència en filologia. Casí es pot dir que no hi ha idioma cultivat que no posseeixi estudis meritíssims de etimologia, poguent-se indicar de cada un dels mots que'l componen, la procedència, les seues primeres arrels i tota la evolució que han sufrida, arribant-se a popularisar aquests estudis fins an el punt de que molts qui no poden dir-se erudits saben així mateix destriar dins son propi idioma molts de mots qui no procedeixen de la soca mare, sino que

han anat escolant-se en el llenguatge procedents del que usavem les dominacions que durant un període determinat han sestetjat baix el mateix cel. ¿Quí no sap, p. e. que son en gran nombre les paraules ingleses que matisen el llenguatge menorquí? ¿Quí hi ha que desconegui la inmensa multitud de mots de procedencia mora que s'usen així en el llenguatge vulgar com en la toponímia de les Balears?

Idó, lo que veim qu'és de domini públic, en lo que's refereix al llenguatge, passa igualment en totes les demás característiques d'un poble: costums, tonades populars, mites, llegendes, preocupacions, supersticions, dites, refranys, etc. etc, que en sa gran majoria, son herencia de la rassa de que procedeix; però entre elles n'hi ha una gran multitud que han presa ja carta de naturalesa en el poble i provenen de l'influencia exercida demunt ell per altres rasses amb quines ha rossat o amb quines ha conviscut durant un temps més o menos llarg.

I sería curiosíssim i d'un gran mérit un profund i assenyat anàlisis de totes aqueixes característiques. Mes, per poder-se fer aqueix anàlisis cal primer recullir i aplegar tots els materials escampats ençá i enllá entre els pobles, perque en tota obra constructiva se necessita abans que res materia prima i en el cas nostro, aquesta no és altra que tantíssims d'elements com el poble guarda i que son en gran part desconeguts per els qui podrien fer aquests hermosos estudis.

Posats a inventariar tot el cabal folklóric que hem heretat dels nostros avis, volem que'n sigui *arxiu* aqueixa la nostra Revista, i vet aquí com ara volem partir donant aculliment a tot lo que fa referencia an els Moros.

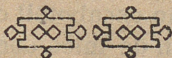
Es ver que haguent estades repoblades les nostres Illes després de la Reconquista, per gent catalana i de tot el reialme d'Aragó, noltros procedents d'aquelles cristianes gents heredarem d'elles la seua idiosincrasia, les seues costums, tot son esperit tradicional i les característiques de sa rassa, mes hem de creure que els musulmans que romangueren després de la Re-

conquesta, havien d'influir moltíssim demunt els nous habitants i d'aquesta influència n'ha d'haver quedat rastre.

Peró sobre tot, i aixó és lo que abunda més, queden els records, tal volta un poc desfigurats per la imaginació popular, de les relacions que hi hagué entre dominadors i dominats, del caràcter ver o atribuït d'aquests, anécdotes, llegendes i tradicions de la seua expulsió; esclats d'odi que de tant en quant brollaven de part dels expulsats que durant sigles provaven de retornar en venjansa de l'ultratge que consideraven havien comés amb ells; ardis que se posaren en práctica per causarlos molesties i ferlos decidir a abandonar totalment la nostra Illa; proeses dels conqueridors en la guerra d'expulsió de la morisma etc. etc. Les incursions de pirates, relativament recent, és lo que conserva més el poble i de lo que'n sap més la prima.

Tots els pobles baleàrics posseeixen una infinidat d'elements que parlen dels moros i aquests son els que volem aplegar dins la nostra revista segurs de que serán de gran profit an els qui seriosament vulguin empendre l'estudi de l'etnografia balear.

Com no se tracta sinó de recullir i deixar arxivats els elements que tenguin relació amb l'assumpte que nos ocupa no establirem en principi cap ordre en la seua publicació. En aquest nombre i en els successius hi dedicarem una secció aont hei figurarán els que han recullit folkloristes que nos han precedit, els que tenim i anem aplegant d'aquí en avant i els que nos anirán enviant els «Amics de la Tradició Popular» de qui esperam que hi dedicarán alguna estona de lleguda pel be de la nostra ciencia.

TRADICIONS DE MOROS

ES PUIG DE SA FONT (1)

¿Sou estats mai a Son Servera?

Just devora s'hi alsa un puig molt verdós.

Si hi pujau de sa part des poble a mitján lloc trobau una font que dona una aigo molt bona, i un temps, que no hi havia cisternes, casi tot Son Servera en bevía.

¿Sabeu d'hont ve tal font?

Es veys contaven que aquell puig tot era buit, i que's moros hei feren una gran sinia, i tengueren s'acudit de posar-hi rodam, rest i cadufos i tot de pedra viva.

Un cavall vert roda dia i nit a n'aquesta sinia, i treu s'aigo, que per una canaleta surt adefora.

Si vos acostau a s'uy de sa font, s'hi senten degotissos caure.

Es s'aigo qui ratja des cadufos

Es día que's cavall vert se cans de rodar, bona nit font: es serverins s'haurán de pegar un cop a la barra.

ES PASTOR DE SA LLEPASSA (2)

Sa Llepassa és un lloc molt antic de sa marina de Lluchmajor.

Se conta qu'en aquell temps que's moros venien tan sovint i feien tan de maig, una vegada a sa Llepassa es pastor era totsol, que formatjava, i s'hi presenten un escabotell de moros ben peus alts...

No vos dic res si'n feren de lulea com el veren totsol, ben segurs de que no los escaparía.

—¡Hala!... ¡anem amb noltros! li digueren.

(1) La'm contá na Bet Calona de Son Servere.

(2) La'm contaren mos amics corals D.ª Maria Antonia i D. Francesc Salvá, de sa Llepassa, que hu sentien contar com eren petits.

Es pastor era ca vey, i no'l espantava un retgiment de soldats.

No demostrà qu'estigués gens retgirat, i, es més fresc del mon, los diu:

—Dexaume acabar de formetjar. Llavò encalentirem sa llet, que me pareix que'n deveu esser afectats; en menjareu fins que n'hi haja, i llavò ja mos n'anirem.

A n'es moros aquella sortida los vengué molt de nou, i no los desagrada sa proposta.

Per paga n'eren ben llépols de llet.

—¡Vaja idò!... ¡espedeix! digueren tots.

Será una grapada, díu es pastor.

Al punt tengué ses fogasses llestes.

Posa sa caldera de sa llet demunt es fogons, i díu a n'es moros:

—¡Hala si hi feis foc i si bull prest!

Ja hu crec que n'hi feren.

Com comensaren a veure que sa llet ja alsava bambolles, tots s'arrotlaren a sa caldera cridant:

—¡Ja bull! ¡ja bull! ¡Vaja, pastor!

Es pastor s'hi arramba ab una escudella ben gran, i de cop de descuit i més falaguer qu'una centella, *zas zas*, se posa a tirar los escudellades d'aquella llet bullenta pei sa cara, i no se donava raó a ses mans.

Com sa llet bullenta crema i bofega una cosa d'horror, ja hu crec que aquells moros romangueren amb sa cara tota bofegada i més de mig cegos; i trobaren es portal ben enfora, donant-ho a ses cames, fogint així com pogueren.

Es pastor los acompanyá un bon tros a pedrades.

I estigueren molts d'anys a tornar-nhi de moros devers sa Llepassa.

S'OGUER DE SA LLEPASSA (1)

Aquests guardians de sa *Llepassa* pareix qu'anaven uys espolsats ferm.

Se conta un altre pas d'un oguer que hi havia, que no us fassen contes que no hu sia gustós i que no valga sa barba d'un soldat.

Idò diuen qu'una vegada l'homo tenia ses egos dins un sementer, i, com se'n tem, se veu enrevoltat de quatre o cinc moracos, per l'estil d'aquells que Sant Jaume té baix de ses potes des seu cavall.

(1) La'm contaren els mateixos amics de la nota anterior.

S'escomesa que li feren es polissons, va esser:

—¡Halal! ¡anem amb noltios!

—¡Anem! diu s'oguer tot rebent.

I ja son partits cap a mar, i no s'en podien avenir aquells que l'haguessen tengut tan bo de ginyar.

—Escoltau, diu s'oguer, com hagueren caminades una xixantena de passes. ¿Sabeu qu'havía pensat?... Que mos ne podríem anar cualcant.

—I com? diuen es moros.

—Demunt ses egos, diu ell.

—I ¿que son colcadores?

—¡No ho han d'esser!... ¡Com a xotets!

Es moros qu'anassen cansats, que'ls hagués agafat puput, que fossen caminants, fos lo que fos, se posen demunt un ego perhom.

—¿I que deis ver que no alsen es cul qualque pic? deien com s'hi posaven.

—No hi ha que tenir ansia, diu s'oguer. Però no res: per que vos fuge sa mica de rezel que pogueu tenir, ¿sabeu que farem? Jo vos fer-maré ses cames amb una corda que pas per devall'sa panxa de s'animal i així per be que boveig i esperoneig, mai vos porá tomar. ¡Ja seria'l dimoni si vos tomava!

Es moros trobaren qu'havía tenguda bona idea, i se deixaren fermar amb tota sa llealtat del mon.

S'oguer derrera ses egos sempre feia corda, i a les hores en duia sis o set brasses, i li varen caure com un bunyol dins la mel.

¿Que me'n direu? Ell com los tengué fermats, ja és partit a donar garrotades a n'aquelles egos i garrotades i més garrotades, però tan a ferir com sabia i amb tota sa forsa.

Com elles se sentiren aquelles pessigoyes, arranquen de quates, i bones alsades de cul, i empinades, i llongos de costat, i de d'allá, tan com en podien treure, per dins mates, per dalt timbes, per aquella mala petja del dimoni.

A n'es moros amb ses primeres satsades ja los veren cames al aire i amb so cos penjant pes mig de ses cames de ses egos, i bones sondroyades, i *tupa-tatup* amb so cap per dins ses mates, revells i romaguers i per dalt timbes i sobams.

Isa corda que no se rompía ni se desfeia, perque era ben revenguda i s'oguer havia fermat fort.

I ses egos de d'allà, i ells bones carabassotades, i cops blaus, i arregussades de pell, i breverols, i trencs, i sanc per llarg.

Sobre tot, com foren devers es sementer de *na Forana* sa corda s'arribà a desfer o se va rompre.

Es moros, més de mig morts, així com pogueren, s'aixecaren flas-tomant i renegant: Troben un cocó al raset d'aigo, se renten ses ferides i les s'embenen una mica.

Aquest cocó per això encara se diu *es cocó des moro*.

Fent-se trons de s'oguer, que ja no sabian per ont parava, maleint s'hora que s'eren deixats fermar, rancatjant, rancatjant i de la banda de la banda, collaren cap a sa galiota, i ja fonc ben vespre com he varen esser.

Allò se va sonar entre's moros, i amb aquests passos des pastor i de s'oguer s'escalivaren per molts anys, i se'n guardaven com de caure d'acostar-s'hi gens devers *sa Llapassa*.

Jordi des Recó. (*)

S'ARJUP DE SA GRUTA

Existeix a prop de la vorera de mar an el lloc anomenat «Punta d'en Amer» un castell ja bastant deteriorat qu'el poble suposa que fou construït pels moros. Té la forma d'un prisma quadrangular. Les seves dimensions aproximadament son: 9'50 metres d'altaria, 7'50 d'amplaria en cada una de les cares i el perímetre de la basse tendrà cosa de trenta metres.

Está construït tot de cantons, qu'es coneix foren extrets d'una pedrera vella que hi ha just devora.

Emprarien segurament els moros el castell per defensar-se de les envestides que poguessin tenir per mar, puis hem sentit dir qu'el tenien bastant ben fortificat.

Arrán del mateix castell de que mos ocupam, hi feren, a sa part de defora un pou, lo que fa suposà qu'era la vivenda d'alguns d'aquells mahometans.

Baix del portal, en terra, encare hi ha una portassa com a mig podrida.

— Anant a *devant S'Hort* per la carretera de Ca S'Hereu antes d'arri-

(*) Del volum V de *Rondayes* per la transcripció de les quals tenim permis especial del autor.

bar a n'el camp de sa Cova dins l'ametlerá de *Na Vellut* troben arrán des camí un bossí de calçada (aqueducte) fet igualment dels musulmans. Aquest punt és conegut encara amb sa nom de *Calçada d'es Moro*.

Diuen qu'aqueixa calçada comensava a una font de dins Son Sard (tal vegada la font de «Na Rebassa») i duia l'aigua dins un arjup de Sa Gruta. (Aqueix nom és el d'una gran possessió qu'avui ja es'á establida, dins el terme de Manacor no molt enfora de Porto-Cristo). Se conta la sigüent tradició, sobre lo que motivá la construcció de dita calçada i arjup:

Hi havia dos moros qu'estaven enamorats de la filla de l'amo de Sa Gruta i fort i no't mogues volien tots dos casar-se amb ella. L'amo va sebre aprofitar-se de l'estimació dels moros en vers de la seva filla, i les va dir: Mirau; jo, vegent que tots dos aspirau i preteníu casar-vos amb la mateixa atlota, cosa qu'és absolutament impossible, me sab molt de greu haver-ne de refuar un per admetre l'altre. Si volíeu, podríeu venir a una avenencia que vos proposaré, i és: que voltros dos me fassiu una calçada que me dugui s'aigo de la font més prop que trobeu dins un arjup que voltros mateixos me construïeu. Tu,—digué a un d'ells—te cuidarás de fer-me la calçada i l'altre se pot encarregar, si heu trobau voltros, de construir el depòsit de l'aigua i el qui árimé haurá acabada la feina que vos he encarregada se casará amb la meua fiya.

Acceptaren els dos la proposició i amb tota constància i activitat treballaren per acabar més prest avui que demá la tasca, i quant un hagué acabat s'arjup s'altre tengué totalment feta i ben acabada la calçada, de tal manera que l'aigo amb penes va donar temps a n'aquell moro per sortí del arjup que havia fet.

En vista d'això, ni un ni l'altre veren satisfet el seu més fervent desig, porque no pogueren casar-se amb l'atlota de la qual eren pretendents.

Això se conta sobre l'origen de dita calçada, de la que s'en conserva, com hem dit, un tros. L'arjup, que sapiguem ja no existeix.

Obra dels moros també se diu que eren els talayots de Son Jordi i Sa Gruta, avui ja en estat ruïnós.

Juan Servera.

Son Servera 15 Maig 1922.

L'ESCLAVA DEL MORETI

Handwritten musical score for the song 'L'ESCLAVA DEL MORETI'. The score is written on three staves. The first staff begins with a treble clef, a 3/8 time signature, and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the notes. The second staff continues the melody, and the third staff concludes with a double bar line and a sharp sign.

Pe - ti - to - na l'han ca - sa - da, pe -
ti - to - na l'han ca - sa - da, no's sap cal -
ça ni ves tí.

Petitona l'han casada
no's sap calçá ni vestí,
l'han enviada a du aigu
de sa font del torrentí.
Es moros la varen pendre
es moros del berganti
i en feren un regalo
a la Reina del Moreti.
Com la reina la va veure
tant guapa i tan garrida:
—Tornau la-vos-ne bons moros
d'allá ont l'hajau exida
perque si el meu rei la veia
d'ella s'enamoraria.
Va respondre una criada
una esclava que hi havia:
—Deix-la está Senyora Reina
deix-la está Senyora mía
será per rentá los panyos
a vora de la marina.
Entre el sol i la serena
sa coló se corrompia.

Mentre els panyos rentava,
 els panyos a la marina
 vou venir un cavallé
 qu en un cavall blanc venia:
 —Bon dia! la moretona
 —Cavallé, ben vingut sia.
 —Vols vení amb mi moretona?
 vols vení amb ma companyia?
 —I els panyos de la reina
 per mi qui los rentaria?
 —Los qui son brodats de oro
 vendrán en ma companyia
 los qui son brodats de plata
 romandrán per la marina.
 Camínaren set jornades
 que paraules no n'eixien,
 en passaren altres set
 i descobriren Camp d'oliva.
 —¡Camp d'oliva, camp d'oliva!
 cam d'oliva preciós!
 —Me vols dir tú moretona,
 ¿d'ont coneix el camp d'oliva?
 —No'n digueu més moretona!
 de cristians som naixida
 som fia del conte Florez
 i de dona Margalida.
 —Si dius ve, la cristiana
 germana meva series.
 Se donaren un abrás
 que departa's no puríen.
 —Mu mare, la mia mare
 ¿voleu veure vostra fia?
 —Set ciutats teng a dins França
 totes set las donaria,
 i endemés si verge fos
 altres set redoblaria.
 —Tant verge som jo mumare
 com l'hora en que naixí,
 el Rosari de les Verges
 per mi no se corrompí.

DELS «AMICS DE LA TRADICIO POPULAR»

VARIANT (?)

L'intel·ligent folklorista catalana Dª Irene Rocas de Llufrú ha tenguda l'amabilitat d'enviar-nos la lletra d'una cançó relativament moderna que te la particularitat de tenir una gran semblansa amb la de D. Joan i D. Ramón que publicarem en el n.^o d'Abril de «Tresor dels Avis.»

De primer cop fa l'afecte d'un plagí, però un no pot de moment fer rotundes afirmacions. Diu que ella sap la tonada i ofereix enviar-la si nos interessa. Ja ho crec que interessa i ben contents que nos ferá si la nos envía, agraint-l'hi coralmment per endevant, com també la lletra que nos ha tramesa i que publicam a continuació, encara que no sigui de les Balears; basta que sigui variant d'aquella.

Barcelona ciutat gran
gran bandera n'han plantada
bandera de Micalets
que les guerres son cridades
som suldots
som suldots del Rei d'Espanya
Som suldots.

Tots els que ferán nou pams
tindrán la pesseta blanca
i els qui no hi arribarán
aquells ja no tindrán paga.
Som suldots etc.

I els qui no hi arribarán
aquells ja no tindrán paga,
per les noies hem deixat
la mitja pesseta blanca
Som suldots etc.

I a les armetes del Rei
 n'hi van molts n'on tornen gaire,
 n'he vingut, i n'he tornat
 amb vintinou punyalades.

Som suldats etc.

N'he vingut i n'he tornat
 amb vintinou punyalades,
 el cavall porta les nou,
 jo'n portu totes les altres.

Som suldats etc.

Mare naumen a fe'l lit
 an allà on sulia jaure,
 no m'el feu pas gaire be
 que tampoc no hi jauré gaire.

Som suldats etc.

No m'el feu pas gaire be
 que tampoc no hi jauré gaire
 muriré a la mitja nit
 i'l cavall al trenc de l'alba

Som suldats etc.

Muriré a la mitja nit
 i'l cavall al trenc de l'alba
 i a mi m'enterrarán
 a la font de Santa Clara

Som suldats etc.

I a na mi m'enterrarán
 a la font de Santa Clara
 i al cavall l'enterrarán
 allà an el peu de l'estable

Som suldats

som suldats del Rei d'Espanya

som suldats.

La festa del pa i del peix a S. Joan

El poble de St. Joan, com moltíssims d'altres pobles de Mallorca, i supès que també fora de Mallorca, es veu honrat amb la possessió d'un Oratori, ont s'hi venera una antiga imatge de la Verge Santíssima, baix del titol de la *Mare de Deu de la Consolació*.

Aquest Oratori está edificat demunt una pintoresca i encantadora muntanyeta, a un kilòmetre lluny de la població.

El quart diumenge de Corema és el senyalat per la celebració de la festa anual a major gloria i lloança de la Mare de Deu, i per aquest motiu és vulgarment anomenada pels sanjuaners «festa del quart diumenge», i pels moradors dels demés pobles «festa del pa i del peix», puis en aquest dia l'Evangeli mos pinta a Cristo Nostro Senyor alimentant amb sols cinc pans i dos peixos a una multitud innumerable de gent.

La descripció de la dita festa és lo que intentam fer en el present articlet.

Al matí, devers les nou, a un repiqueteix general de les campanes parroquials i del Oratori, se congrega gran multitud de feels dins la Parroquia. Acte seguit el Clero parroquial, acompanyat del Magnific Ajuntament i dels dits feels, s'en puja cap a l'Oratori i allà s'hi celebra Missa de tres alta fumats, i sermó de pinyol vermey.

No s'hi acostuma fer ball, sino unicament passeig de fadrins i fadrines ben endiumenjades, i alguns anys concert musical.

Durant aquests actes, un grapat de jovençanes de lo més granat del poble, van repartint una especie de panets, fets allà dalt mateix amb mol·los a propòsit, els quals duen gravats dos peixos.

No és per a dir sa gentada externa que s'hi congrega.

Les velleneres i turroneres tampoc hi falten.

Altres temps, aquest dia, se despatxaven dins S. Joan multitud de covos de peix, que hi duien gran part dels peixistes de Mallorca.

Talment és la descripció de la festa del «quart diumenge» o del «pa i del peix».

Andreu Casellas, Pbre.

Cançons de Cantar ses Figues

En certs pobles del pla de Mallorca hi havia una costum particular, la d'anar els atlots amb paners o paneres el dissapte del Ram a demanar figues seques en les cases de parents o d'amics. An aixó li deien *cantar ses figues* i tal volta més enrera *coptar ses figues*, que li escau més.

Si totes les captes populars tenen les seues cançons especials com p e. la de *Veniu Verges* per anar a cercar el penjoy en el dia 21 d'Octubre la de *Deixem la dol* per la capta de les panades per a Pasqua, no havia d'èsser una excepció la de *Ses figues*.

L'Amic de la T. P. el culte mestre nacional de Sant Juan D. Josep Rosselló Ordines nos envia aqueixes tres cançonetes que segons diu se cantaven en aquella vila quant anaven a captar les figues. Fa ja una vintena d'anys que no se canten ni se capten. Deien així:

Si veis que cantam ses figues,

és es dissapte del Ram.

De ses vostres figues dolces
dau-mos-ne un paner gran.

No les mos donen forneres

d'aquelles com a cerol;

dau les-mos de ses primeres
que vareu llevar des soi.

Ets erissons tenen pües

i venen de mala casta.

Si no més en teníu dúes

dau-mos n'una que mos basta.

Segurament qu'aqueixes cansonetes se cantarien amb tonada especial i agrairem ferm a tan bon "Amic de la T. P." que miri arreu si devers la seua vila hi ha colcú que la recordi.

També recomanam an els demés "Amics de la Tradició Popular" de les altres viles baleàriques, furon'n per veure si caplleva per elles aqueixa costum, si ningú recorda que hi haja estada, manera de fer-se i cançons i tonada que s'hi cantaven.

Tot aixó és altament interessant.

NOTICIA NECROLÒGICA

†

Apenes entrats en el quint mes de la publicació d'aqueixa revista mos veim ja obligats a donar compte de la mort de un gran folklorista que tenia una part en ella, la d'haver-me empés, i encoratjat en la seva publicació. Aquest folklorista amb qui nos unia una fonda amistat era D. Jaume Oiver Castañer que baixá a la tomba el dia 7 del corrent mes.

El seu nom no és nou ja pels nostros lectors ja que en el *Próleg* de les *Cançonetes menorquines* que publicam en folletó ara mateix, heí va incluit diferents vegades, i fins l'obreta va dedicada a ell per haver estat el qui nos impulsá a la recerca d'elements Folklorics amb la qual arrelaren les nostres aficions.

Ocupava el càrreg de Bibliotecari en el Foment del Treball Nacional de Barcelona càrreg que s'havía merescut per els treballs bibliogrífics que tenia fets: Era un bibliófil molt conegut de tots els amics del bon llibre, i al qual se dirigien molts en consultes del ram. Posseia una escullida Biblioteca particular i dins aquesta lo més selecte en Folklore a la que tenia especial afició. L'any 1907 publicá una serie d'articles que tituló *Cantares populares geográficos de Cataluña* com a afegitó an el follet que sobre aqueixa materia publicá el profesor de Guadalajara Sr. Vergara Martín, i ara estava preparant una *Geografia popular catalana*.

L'unia una estreta amistat en casi tots els folkloristes espanyols als quals encoratjava sempre, i be ho sabem practicament noltros que desde 1907 an aquesta part hem sostengudes amb ell constants relacions.

Les Parques han segada la seua vida quand més se podia esperar d'ell per els treballs que tenia en preparació.

Sentim fundament la mort del amic i trametem aqueix sentiment a sa germana D.ª Angela, tot pregant a Deu que doni a la seua ánima el descans etern.

NOVES

REVISTA.—Ha visitada la nostra Redacció la revista catalana *Excursions, Noticiari mensual de la Secció d'Excursions del Ateneu enciclopèdic popular de Barcelona* que dedica part de les seues pàgines al Folklore. Agram el camvi.

NOVA PUBLICACIÓ.—Segons hem llegit, la *Editorial Poliglota* de Barcelona ha editada una obreta del eminent folklorista i bon amic nostre en Valeri Serra Boldú, titulada *Enigmística Popular* que du el sigüent sumari: *Endevinetes-Endevinalles Proposicions enigmístiques-Enganyifes-Jocs psíquics*. Son preu és 0'75 pts.

NOTAU-HO BE.— Son diferents els subscriptors de fora que al escriurer-nos confonen *Artá* amb un carré de Palma. *Artá* és una població de Mallorca i perque la correspondencia nos arribi d'hora convé que se fixin be tots en les senyes del domicili que posam: Direcció i Administració-Artá (Mallorca - C. Cuatre Cantons 3.

QUEIXES.—Nos diuen que hi ha subscriptors que se queixen de que no los arriben tots els números de la Revista. Per poder formular la queixa a Correus convé que els qui deixin de rebre algün número nos ho fassin a sebre amb una postal.

PAGAMENT.—Convé que'ls subscriptors se posin al corrent de pagues. Pels qui viuen dins Palma no nos será difícil enviar a cobrar, però si ho és pels dels pobles i especialment pels de fora Mallorca. Feim avinent a tots aquests que si se estorben a enviar l'import, les girarem una lletreta pel preu de tot l'any. Servisca d'avís aquest anunci.

